

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۱/۲۵

سید عظیم حسینی

دوستان گرانقدر و گرامی!

اینجانب سید عظیم حسینی از مدتی به این طرف نظر به آشنائی که با سایت وزین افغان جرمن پیدا نمودم، به عنوان یکی از شاگردان اقتصاد که مدت مدیدی در بخشهای مختلف وزارت صنعت و تجارت افغانستان اجرای وظیفه نموده و تجارب کافی در بخش تجارت و ترانزیت کسب نموده ام میخواستم با نشر مقالات و مضامین با سایت وزین افغان جرمن همکاری قلمی داشته باشم و داشته های علمی خویش را با هموطنان گرامی و علاقمندان بخش تجارت، بخصوص قشر جوان که آینده سازان کشور اند شریک سازم تا ازین طریق خدمتی به مادروطن محبوب مان افغانستان کرده باشم. از هیات رهبری سایت افغان جرمن دوستان گران ارج و بزرگوار جنابان داکتر صاحب نعیم اسد، انجنیر صاحب قیس کبیر و نبیل عزیزی اظهار سپاس مینمایم که بصورت عاجل این هدف را برآورده ساختند تا من بتوانم ازین به بعد منحصراً همکاری دایمی با سایت افغان جرمن همکاری نمایم. به عنوان حسن آغاز همکاری اینک موضوع نخست را تحت نام «نظر مختصری بر رفع موانع و مشکلات تصنعی تخنیک و سیاسی در برابر تجارت و ترانزیت افغانستان با پاکستان» خدمت تان تقدیم میدارم. با عرض حرمت سید عظیم حسینی

نظر مختصری بر رفع موانع و مشکلات تصنعی تخنیک و سیاسی در برابر تجارت

و ترانزیت افغانستان با پاکستان

قسمت دوم

II- در بخش ترانزیت

تجارت و ترانزیت با پاکستان نمیتواند جاده یکطرف باشد زیرا هر دو کشور در یک موقف قرار دارد به این معنی که افغانستان ضرورت دارد سالانه یکمقدار قابل ملاحظه کالای خود از قبیل میوه جات خشک و تازه، سبزیجات، قالین و صنایع دستی، مواد معدنی مانند سنگ مرمر و تلک، جلعوزه، محصولات حیوانی، نباتات طبی نباتات صنعتی و غیره را به پاکستان صادر نماید. در مقابل بنابر نیاز مردم، تاجران افغان کالاهای تجارتي پاکستان بخصوص میوه جات که در افغانستان نمی روید مانند مثل کیله، ام، انواع سیتروس، و همچنان ادویه جات طبی، سمنت و صد ها قلم دیگر صادراتی پاکستان را به افغانستان وارد مینمایند. معهدا افغانستان نیاز دارد و حق مسلم آن است تا با یک تفاوت ناچیز عین اقلام را از طریق ترانزیت پاکستان به هند بفرستد یا صادر نماید و در مقابل اقلام که افغانستان نیاز دارد یعنی اقلام وارداتی مورد نیاز خویش را از هند وارد نماید که کاملاً یک امر طبیعی بوده و در مطابق تا میثاق های بین المللی صورت میگیرد و هیچ کشوری در روی جهان حق ایجاد موانع در تجارت یک کشور دیگر را نداشته و اگر انجام میدهد عدم اطاعت آن کشور از قوانین بین لملی را به نمایش میگذارد که در نهایت قابل توبیخ و مجازات است.

در مقابل پاکستان ضرورت دارد سالانه یکمقدار کالاهای تجارتي خویش را به افغانستان صادر و در عین حال اقلام دیگری را از طریق ترانزیت افغانستان به کشورهای آسیای میانه مانند تاجکستان، ازبکستان و ترکمنستان بفرستد یا صادر نماید. در عوض تاجران پاکستانی کالاهای مورد ضرورت مارکیت شانرا از افغانستان و بعضی اقلام تجاری کشورهای آسیای میانه مانند تاجکستان، ازبکستان و ترکمنستان را از طریق ترانزیت افغانستان به کشورهای پاکستان وارد نماید که چالش اصلی همین جاست و سعی میشود در مورد توضیحات ارائه گردد.

در رابطه به ورود کالاهای پاکستانی به افغانستان هیچنوع ممانعت از هیچ جهتی وجود ندارد و دولت افغانستان به مثابه عضو با دسپلین سازمان جهانی تجارت تابع تمام میثاق ها، قوانین این سازمان و سایر کنوانسیون های منطقه ئی و بین المللی بوده بالای اقلام وارداتی از پاکستان از وضع تعرفه ها موسمی و تصنعی خلاف قانون گمرکات داخلی و قوانین بین

المللی اجتناب مینماید(گرچه نظر با اقدامات غیر قانونی حکومت پاکستان در امر ایجاد موانع در صادرات، افغانستان میتواند در تقابل به آن به مثابه عمل بالمثل عین اقدامات را انجام دهد) و صرفاً همان محصول حد اقل را در گمرکات اخذ میدارد که در قانون پیشبینی شده باشد.

در بخش ترانزیت دو جانبه کالا های پاکستان از/ به آسیای مرکزی، جانب افغانستان همکاری همه جانبه نموده و هیچنوع ممانعت، بهانه و دلیل بیمورد را در برابر عبور اموال صادراتی و وارداتی پاکستان که از خاک افغانستان ترانزیت میشود ایجاد نمی نماید زیرا از اخلاق و پرنسیپ های دیپلوماتیک و روابط تجاری بین کشورها بدور است، اما طوریکه ذکر شد، وضع در جانب مقابل یا طرف پاکستان در مقابل تجارت و ترانزیت افغانستان بدین منوال نیست که به توضیح بیشتر نیاز است.

معلوم است که یک بخش بزرگ تجارت خارجی افغانستان مانند سایر کشورها، بخصوص که افغانستان یک کشور محاط به خشکه است، طبیعتاً به ترانزیت ممالک همجوار و سایر کشورها وابسته است. نسبت عدم موجودیت و تکمیل شاهراه حلقوی در افغانستان، فقدان خط آهن سرتاسری و اتصال آن با کشورهای همسایه شمالی، بدبختانه از سالیان ممتد و طولانی به این طرف ترانزیت کالاهای افغانستان منحصر به بنادر پاکستان مانند کراچی و پورت قاسم بود. اما بنابر تلاشها و اتخاذ تدابیر جدی که در سالهای اخیر، پس از هموار نمودن مشکلات عدیده و میسر شدن راه های جدید دیگر مانند، راه اندازی مسیر لاجورد از طریق ترکمنستان الی اروپا (راه لاجورد از افغانستان آغاز، بعد به بندر ترکمن باشی کشور ترکمنستان ختم، سپس از مسیر شهر باکوی آذربایجان به منطقه تفلیس گرجستان وصل می شود و از تفلیس نیز به طرف قارس ترکیه می رود و از آنجا به استانبول و بعد به اروپا وصل می شود)، ایجاد تاسیسات و استفاده از بندر چابهار ایران بسوی هند، احداث و تکمیل خط آهن مزار شریف - حیرتان - ازبکستان - قزاقستان - چین، احداث و تکمیل خط آهن آقینه - ترکمنستان، ایجاد دهلیز های کارگویی هوایی به خط و السیرهای متنوع و کشورها مختلف، خوشبختانه انحصار ترانزیت اجباری یک بخشی از اقلام تجارت خارجی افغانستان اعم از

صادرات و واردات از طریق بنادر کراچی و پورت قاسم در پاکستان شکستنده شد و در های جدید و مارکیت های نو به روی صادرات افغانستان باز گردیده که به تجارت خارجی افغانستان رنگ و بوی تازه بخشیده است.

نظر به توافقنامه سه جانبه افغانستان - ایران - هند، بندر چابهار در ایران در اثر سرمایه گذاری های مشترک ایران و هندوستان و سهمگیری سکتور خصوصی افغانستان آماده بهره برداری گردیده و انتقالات کالاهای تجاری افغانستان به هند و از هند به افغانستان عملاً آغاز و محموله ۲۵۰ هزار تن کمک بلاعوض کشور هند (در اثر عدم موافقه پاکستان در انتقال این کمک انسانی از طریق ترانزیت پاکستان به افغانستان) در سال ۱۳۹۹ از همین طریق و ترانزیت ایران به افغانستان انتقال یافت. گرچه این راه ترانزیتی، نسبت به کراچی و پورت قاسم کمی دور تر است اما ترانزیت کالاهای تجاری از این طریق بدون کدام مشکل صورت میگیرد و چون حدود ۵۰ درصد راه در بحر و انتقالات در کشتی های تجاری انجام میشود هزینه انتقال بالا نیست. گفته میشود که "بندر چابهار مسیر بهتر و ارزانتر نسبت به بندر کراچی و بندر عباس، برای صادرات و واردات کالاهای تجاری افغانستان است، این بندر فرصت های خوبی را برای تاجران افغان فراهم می کند که اموال خود را ۲۰ درصد از لحاظ هزینه (حدود ۵۰۰ الی ۱۰۰۰ دالر امریکایی) در برابر کرایه هر کانتینر ارزانتر از بندر چابهار انتقال دهند". علیرغم این همه اقدامات مؤثر که تسهیلات و نتایج مثبتی را در باز شدن ترانزیت افغانستان از مسیر های دیگر که در فوق ذکر شد بوجود آورده است، به هر حال بنابر نیازمندی های کشور بخشی مهمی از اقلام باید از ترانزیت پاکستان عبور نموده به هند و سایر کشورها صادر و یا از هند و سایر کشورها وارد گردد.

ادامه دارد